

Doing Business v Európskej únii 2018: Slovensko

Doing Business v Európskej únii 2018: Chorvátsko, Česká republika, Portugalsko a Slovensko, je najnovšou zo série správ, ktoré má za cieľ porovnávať rozšírenú skupinu miest v členských štátoch EÚ, ktoré majú viac ako 4 milióny obyvateľov. Toto vydanie zahŕňa 25 miest v štyroch členských krajinách. Táto správa sa zameriava na skupinu ukazovateľov, ktoré merajú zložitosť a náklady regulačných postupov, a tiež silu právnych orgánov, ktorá ovplyvňuje päť stupňov životného cyklu malých a stredných domácich firiem: založenie spoločnosti, získanie stavebného povolenia, získanie dodávok elektriny, prevod nehnuteľnosti vlastníctva a vymáhanie zmluvných záväzkov. Identifikujú sa mestá s najlepšimi výsledkami a zdôrazňujú sa najlepšie osvedčené regulačné postupy. Táto správa hodnotí, že tí, ktorí majú záujem o reformy, nemusia nápady hľadať ďaleko: v regióne existujú dobré, praktické modely, z ktorých sa dá učiť.

DOING BUSINESS NA SLOVENSKU

Doing Business v Európskej únii 2018: Chorvátsko, Česká republika, Portugalsko a Slovensko zahŕňa viac ako len hlavné mestá- porovnávané skupinou Doing Business- na identifikáciu úspešných regulačných postupov, poukázanie na administratívne prekážky a vypracovanie odporúčaní na systematické reformy, založené na príkladoch z každej zo 186 ďalších krajín porovnávaných v *Doing Business*.

Na Slovensku táto štúdia porovnáva regulácie podnikateľského prostredia a ich dopad na domácich podnikateľov **v piatich mestách**, ktorými sú: Bratislava, Košice, Prešov, Trnava, and Žilina.

Táto štúdia bola pripravená Skupinou Svetovej Banky, pod záštitou Ministerstva hospodárstva SR a Ministerstva financií SR, a je financovaná Generálnym riaditeľstvom pre regionálnu politiku Európskej komisie.

HLAVNÉ ZISTENIA

- **Slovenskí podnikatelia sú vystavení rôznym regulačným prekážkam, a to v závislosti od miesta, kde podnikajú.** Implementácia nariadení ovplyvňujúcich podnikanie a efektívnosť verejnej správy sa v rámci krajiny líšia. Najväčšie rozdiely vo výsledkoch analýzy regulácií sú v rámci slovenských miest v oblastiach získania dodávok elektrickej energie, získania stavebných povolení a vo vymáhaní zmluvných záväzkov. Napríklad zabezpečenie novej prípojky do elektrickej siete v Žiline trvá 56 dní a náklady sa rovnajú 55.2% príjmu na obyvateľa. Ten istý process trvá o mesiac dlhšie a stojí štyrikrát viac v Bratislave a v Trnave. Rovnaký rozdiel je zaznamenaný v dĺžke času, ktorá je potrebná pre vybavenie stavebného povolenia.

V Žiline, s 320 dňami, je process najzdĺhavejší a o dva mesiace dlhší ako v Prešove a v Trnave. Na súdne konanie sa v Košiciach čaká 15 mesiacov, čo je o dva mesiace kratšie ako v Bratislave- čo môže byť predvídateľné, vzhľadom na počet prípadov.

- **Kvôli vzájomnej súťaživosti o investície sú menšie slovenské mestá priaznivejším prostredím pre podnikanie.** S výnimkou Bratislavy je každé z piatich miest porovnávaných tejto štúdií na čele v aspoň jednej oblasti. Založenie spoločnosti je ľahšie v Žiline, kde trvá zápis spoločnosti ako platcu DPH 5 dní, v porovnaní s desiatimi dňami v Bratislave. Stavebné konanie je efektívnejšie v Prešove a zaistenie dodávok

elektriny v Žiline. Trnava vyniká vo výsledkoch pre prevod vlastníctva nehnuteľnosti a Košice majú náskok vo vymáhaní zmluvných záväzkov.

▪ **Všetky slovenské mestá prekonávajú priemer Európskej únie v oblastiach prevodu vlastníctva nehnuteľností, vo vymáhaní zmluvných záväzkov a okrem Trnavy aj v zaistení dodávok elektrickej energie.** Napriek tomu však existuje priestor na zlepšenie v oblastiach založenia spoločnosti a vo vybavovaní stavebných povolení, pretože všetky mestá v nich majú komplikovanejšie a zdĺhavejšie procesy ako priemer v členských štátoch EÚ. Aj v Prešove, v ktorom je vybavenie stavebného povolenia v praxi najrýchlejšie spomedzi piatich miest, musí stavebník čakať v priemere o dva a pol mesiaca dlhšie ako priemer EÚ a o šesť mesiacov dlhšie ako členské štáty EÚ, ktoré majú najrýchlejšie postupy (Dánko a Fínsko).

▪ **Zlepšenie v regiónoch nebude reflektované len relatívnym úspechom z pohľadu jednotlivých miest na Slovensku, ale môže výrazne ovplyvniť globálne hodnotenie.** Tí, ktorí majú záujem o reformy na miestnej úrovni, môžu docieľať výrazné zlepšenia replikovaním postupov, ktoré sú úspešné v iných slovenských mestách. A kvôli tomu, že Bratislava reprezentuje Slovensko v celosvetovom rebríčku *Doing Business*, zlepšenia v tomto meste by boli reflektované aj v celkovom poradí krajiny. Ak by boli v Bratislave adoptované všetky pozitívne reformy zo zvyšných slovenských miest, poradie Slovenska by sa značne priblížilo k celosvetovej hranici najlepších postupov. Znamenalo by to zlepšenie v celosvetovom hodnotení jednoduchosti podnikania v 190 ekonomikách o 9 priečok - z 39. na 30. pozíciu. Napríklad, mestá by mohli sledovať prax v Žiline, kde distribučná spoločnosť zaviedla viaceré kroky na zvýšenie efektívnosti: zrušila podmienku pre získanie vyjadrenia k projektovej dokumentácii, namiesto ktorej vydáva detailnejšie technické podmienky na začiatku procesu, a tým sa minimalizuje nejednoznačnosť krokov pre projektantov. Vymenila tiež revíziu správu za čestné vyhlásenie, v ktorom podnikateľ potvrdí, že prípojka bola vybudovaná v súlade s technickými podmienkami.

▪ **Aj napriek tomu, že táto správa dokumentuje viaceré úspešné príklady, nedostatky pretrvávajú.** Pohľad za slovenské hranice, či už v rámci EÚ alebo vo svete, je ďalšou možnosťou pre zvýšenie konkurencieschopnosti. Pre zjednodušenie založenia spoločnosti by mohlo Slovensko nasledovať príklad Českej republiky, kde minimálna výška počiatočného kapitálu predstavuje symbolickú 1 Kč. V súčasnosti musia Slovanskí podnikatelia zložiť minimálne 2 500 eur, čo predstavuje 17,2 % z príjmu na obyvateľa. Táto suma patrí medzi najvyššie v EÚ. Slovensko by tiež mohlo zväziť konsolidáciu registrácie platcu DPH s registráciou platcu dane z príjmu do jedného úkonu, ktorý sa vykoná na jednotnom kontaktnom mieste. Tým by nasledovalo príklad Maďarska, kde predstavuje

registrácia za účelom platby DPH jednoduché oznámenie, ktoré sa vyhotoví počas procesu registrácie spoločnosti na súde. Slovensko by mohlo zjednodušiť vybavovanie stavebných povolení prostredníctvom posilnenia postavenia autorizovaných odborníkov počas procesu stavebného konania, konsolidovať jednotlivé vyjadrenia a stanoviská k projektovej dokumentácii a zaviesť elektronizáciu systému v stavebnom konaní. Aby sa zjednodušilo vymáhanie zmluvných záväzkov, Slovensko by mohlo zmierniť záťaž súdov prostredníctvom širšieho využitia alternatívneho spôsobu riešenia sporov, napríklad rozšírením typov prípadov, ktoré je možné predložiť na arbitrážne konanie a posilnením platnosti arbitrážnych doložiek.

0 DOING BUSINESS NA REGIONÁLNEJ ÚROVNI

Štúdie *Doing Business na Regionálnej úrovni* zachytávajú rozdiely v reguláciách podnikania a ich implementácii v praxi v rámci skupiny miest v jednej krajine. Správy poskytujú údaje o ľahkosti podnikania v jednotlivých oblastiach, zaraďujú každé mesto do rebríčka a odporúčajú reformy na zlepšenie výsledkov na regionálnej úrovni.

- **Vytvára nový diagnostický nástroj.** Aplikovanie metodológie, ktorá sa používa v celosvetovom porovnaní krajín v rámci štúdie *Doing Business*, no na skupinu miest v tej istej krajine alebo v regióne, znamená, že výstupom tohto projektu sú detailné údaje o viacerých oblastiach regulácie podnikania. To umožňuje zapojeným mestám porovnať vlastné opatrenia ovplyvňujúce podnikanie nie len navzájom, ale aj s ďalšími 188 štátmi na svete.
- **Motivuje regulačné reformy.** Štúdie odhaľujú nedostatky, poskytujú odporúčania na reformy a identifikujú miestne úspešné postupy, ktoré sú ľahko replikovateľné, a to bez potreby meniť zákony a právny rámec. Tieto štúdie motivujú zlepšenie regulačného prostredia, hlavne cez učenie sa navzájom.

Skupina *Doing Business na Regionálnej úrovni* analyzovala od roku 2005 viac ako 400 miest v 65 krajinách, vrátane Maďarska, Talianska, Poľska, Rumunska a Španielska. Štúdie *Doing Business na Regionálnej úrovni* sú dostupné na:

www.doingbusiness.org/subnational.

SPRÁVA JE DOSTUPNÁ NA:

www.doingbusiness.org/EU2.